

Domače NOVICE

LETO V.

Štev. 1

Lenart 14. januarja 1965

Urejuje uredniški odbor: Franjo Muršec, predsednik — člani: Breda Štuhec, Jože Šuman, Franc Šuman in Franček Štefanec — Odgovorni urednik Franček Štefanec. — Uredništvo in uprava Lenart, Radgonska cesta 9. — Izhaja stalno na 8. straneh drugi in četrti četrtek. — Letna naročnina 500 din, inozemstvo 900 din. — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor številka 604-11-608-103. — Ime: Pogodbena skupnost za izdajanje časopisa »Domače novice« Lenart. — Tiska CP »Celjski tisk« Celje.

KMETIJSTVO MECHANIZIRATI

OBCINSKA SKUPŠČINA O RAZVOJU KMETIJSTVA V OBCINI

Na območju občine Lenart je 14.000 ha kmetijskih površin. Od tega je 2.219 ha v družbeni, 11.917 ha pa v zasebni lasti. V zadnjih treh letih se je družbeni sektor povečal za okoli 528 ha ali 8,4 %. Pogodbeno sodelovanje zajema iz leta v leto več površin. Leta 1962 je bilo zajetih v kooperaciji 9,1 ha zemljišč zasebnega sektorja. Do leta 1964 pa se je zemljišče, zajeto v kooperaciji, povečalo za 17,3 %. V zadnjih dveh letih je na območju lenarške občine posebno napredovalo pogodbeno sodelovanje v sadjarstvu, poljščinah ter pri koruzi in krompirju. S sedanjimi rezultati pa lenarški ob-

čani, ki se bavijo v glavnem s kmetijstvom, niso zadovoljni.

O stanju in bodočem razvoju kmetijstva v lenarški občini so razpravljali na devetnajsti skupni seji obeh zborov skupščine občine Lenart. 15 odbornikov je poudarilo, da je potrebno kmetijstvo mehanizirati in bolj organizirati način proizvodnje tudi

v privatnem sektorju. Kmetijskim zadrugam je bilo naročeno, da naj pomagajo nabaviti potrebno mehanizacijo za kooperacijsko proizvodnjo. Pričeti pa morajo tudi s tehnološko dognanimi oblikami pogodbenega sodelovanja in s tem pospeševati kmetijsko proizvodnjo na zasebnih kmetijskih gospodarstvih. V

travniško poljedelski proizvodnji je potrebno posvetiti pozornost setvi krmnih rastlin, posebno koruze za koncentrirano krmo. Sadovnjaki zasebnikov so v slabem stanju in bodo morale kmetijske zadruge preko kooperacije pospešiti njihovo obnovo.

Odborniki so na zasedanju OS Lenart še sklenili, da je potrebno pospešeno nadaljevati s pridobivanjem zemljišč in njihovim urejanjem. Nadaljevalo se bo tudi z izgradnjo specializiranih živinorejsko-poljedelskih, sadjarskih in ostalih objektov, planiranih v sedmletnem programu razvoja kmetijstva. Posebno skrb pa bo potrebno posvetiti izboljšanju živinoreje, to pa predvsem govedoreje.

PRVI PREDLOGI KANDIDATOV ZA ODBORNIKE OS

Po najnovejših podatkih je evidentiranih 45 predlogov za splošni zbor OS in okoli 29 za zbor delovne skupnosti. Za soc. zdravstveni zbor republiške skupščine so predlagali dr. Franca Gabrščeka, za organizacijsko politični zbor iste skupščine pa Eda Zorka.

Na krajevni konferenci SZDL Selce je bila polnoštevilna udeležba. Tam so tudi konkretno razpravljali o kandidatu za zbor delovne skupnosti, podskupine kmetijstvo za volilno enoto, ki zajema Selce, Straže, Rogoznico, Dolge njive, Zavrh, Čermmljenšek, Nadbišec in Gradensak. Predlagali so: Franca Sužnika, Janeza Gozdnika, Janeza Goloba in Jožefa Baumana. O kandidatih bodo volivci iz območja Zavrha še

razpravljali. Izmed predlaganih bodo izvolili le enega odbornika.

V volilni enoti Osek, Sp. in Zg. Verjane so za odbornike predlagali: Jožeta Fekonja (Osek), Jožeta Bunderla (Osek), Trojnerja iz Oseka ter Konrada Kocbeka in Jožeta Ploja iz Zg. Verjan.

V volilni enoti Gočova, Sp. Senarska so za odbornika predlagali Jankota Štebiha (Gočova vas), Janeza Trinkausa (Gočeva vrh) in Janeza Lasbaherja (Sp. Senarska).

Omenjene predloge so dale krajevne konference SZDL. Po omenjenih volilnih enotah pa bodo še razprave. Opaziti je bilo, da so vaščani predloge izbirali dobro, saj so predlagali najaktivnejše prebivalce posameznih območij.

»BREST« BO RAZŠIRIL PROIZVODNJO

V obratu »Agrokombinata« KZ Lenart Mizarstvo-žaga »Brest« bodo razširili svojo dejavnost na izdelavo lesene embalaže, lesene galanterije in vseh vrst podov. Izdelovali bodo parket, lesene konstrukcije — ostrešja, pričeli pa bodo tudi s tapetništvom, sedlarstvom in avtotapetništvom.

S takšno razširjenostjo proizvodnje bo obrat vsekakor zaposlil novo delovno silo.

»KLEMOS«

industrijsko podjetje

Obrtnemu podjetju »Klemos« iz Lenarta je občinska skupščina na 19. rednem zasedanju dovolila preimenovanje podjetja v Industrijo gibljevih cevi in alu-kovinske montaže Lenart. Podjetje bo razširilo dejavnost na izdelavo rebrastih cevi HTC, gibljevih cevi in sejalnih cevi.

Ker »Klemos« ni pravočasno dostavil predloga skrajšanega imena ob preimenovanju, je OS pooblastila svet za gospodarstvo OS, da on odobri skrajšani naziv.

Dedek Mraz je letos obiskal vse šole. Posebno veseli so ga bili tudi v otroškem vrtcu v Lenartu. Nosil je kolektivna darila, ki pa so bila bolj skromna.

Silvestrov večer je večina občanov praznovala doma. Precej pa jih je bilo v gostiščih in raznih dvoranah. Povsod je bilo živo. Ponekod so plesali pozno v prvi dan novega leta. Gostilna »Grozde« v Lenartu pa je bila ob 3. uri zjutraj že zaprta.

Na fotografiji od leve proti desni: Dedek Mraz v otroškem vrtcu, vesela družba v domu TVD Partizan Lenart in novoletno voščilo delovnih kolektivov v Lenartu. Foto: Brumen.

4864

DOMA

in po svetu

22. decembra so bile širom po domovini proslave v počastitev dneva JLA. Ob tej priložnosti so mnogi dobili odlikovanja.

20. decembra je bila v Ljubljani slavnostna skupščina ob 100-letnici Slovenske matice.

V Pegingu je zasedal nacionalni komite kitajske narodne politične posvetovalne konference. Zasedanje je bilo za zaprtimi vrati.

Na nedavni seji zveznega zbora zvezne skupščine so sprejeli predlog temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju. Ker je predlog tega zakona že prej sprejel tudi socialno zdravstveni zbor, je zakon sedaj dokončno v veljavi.

Minule dni so po svetu divjala huda neurja. V Indiji je bilo vsled tega več sto ljudi mrtvih. V ZDA je bilo 5 držav pod vodo. Na Ceylonu pa je bilo nad 200 žrtev ciklona.

V Beogradu so proslavili 40-letnico izhajanja časopisa »Komunist«. Ob tej priliki je predsednik republike Tito odlikoval delovni kolektiv, ki izdaja omenjeno glasilo, z redom narodne osvoboditve.

28. decembra so v Rimu, po 21. glasovanju, izvolili novega predsednika italijanske republike Saragata. On je voditelj socialno demokratske stranke.

V Sajgonu (Južni Vietnam) je bil ponovno izvršen državni udar. Udar je povzročil krizo med civilnimi in vojaškimi oblastmi. Precejšnje izgube so imeli ponovno Amerikanci, ki se niso nehali vmešavati v zadeve Vietnama.

Mednarodna banka za obnovo in razvoj je dala 70 milijonov dolarjev posojila za modernizacijo jugoslovanskih železnic. Sporazum so podpisali v Beogradu.

Ob novem letu je predsednik SFRJ Josip Broz Tito poslal delovnim ljudem Jugoslavije poslanico, v kateri med drugim pravi:

V novo 1965. leto stopamo z velikimi nalogami, vendar tudi z jasnimi sklepi o uresničevanju teh nalog, ki sta nam jih naložila VIII. kongres ZKJ in zvezna skupščina. Prepričan pa sem, da bomo vse to postopno dosegli z vstrajnim prizadevanjem vseh naših delovnih in odgovornih ljudi. Da bi vse to dosegli, imajo največjo odgovornost prav vodilni kadri, vodilni ljudje, ki morajo biti predvsem enotni v izvajanju linij VIII. kongresa ZKJ, v izvajanju sklepov in nalog, ki so postavljeni pred nas, člane ZK in katere so sprejeli in pozdravili vsi delovni ljudje naše dežele. Kajti biti moramo za vzled tej enotnosti misli in akcije, če hočemo ohraniti zaupanje ljudstva.

Zaradi izvolitve Malezije v varnostni svet OZN, se je Indonezija umaknila iz članstva OZN. Ta postopek je svetovna javnost sprejela z negotovostjo.

Predsednik ZDA Johnson je povabil sovjetske predstavnike, da obiščejo Ameriko.

ODBORNIKI

Pri letošnjih volitvah v občinsko skupščino bo polovica odbornikov zamenjana z novo izvoljenimi. Med tistimi, ki jim bo prenehal mandat odbornika je precej izkušenih družbeno političnih delavcev, ki so se kot odborniki občinske skupščine v mandatni dobi uspešno uveljavljali s svojimi naprednimi stališči. Od 25 odbornikov, kolikor jih bo zamenjanih, je 6 takih, ki so bili člani občinske skupščine več mandatnih dob. Po krajevnih skupnostih nam primerjava pokaže, da bodo po trije odborniki zamenjani iz Gradišča, Voličine, Jurovskega dola, Cerkvenjaka in Benedikta, medtem, ko bo iz Lenarta prenehal mandat sedmim odbornikom skupščine, iz Lokavca pa nobenemu.

Tovariši in tovarišice, ki bodo spomladi prenehali z delom v občinski skupščini imajo take družbene kvalitete, da bi bilo družbeno nedopustno in škodljivo, če

bi jih po razrešitvi odborniške dolžnosti obrnili od družbenega življenja. Se nadalje morajo ostati v središču političnega dogajanja in pri razreševanju vseh družbenih vprašanj, kar jim bo tem lažje, ker so dobili določene izkušnje za politično delo. Prav je zato, da organizacije SZDL in druge družbene organizacije pri kadrovanju upoštevajo to dejstvo ter v svoje delovanje vključujejo odbornike, ki ne bodo več člani skupščine.

Seveda pa je v zvezi s prihodnjimi volitvami tudi več drugih nalog. Med najpomembnejše vsekakor sodi tudi kadrovanje v občinsko skupščino. O tem je bilo sicer že precej napisanega in izrečenega, vendar nekaj besedi več ne bo škodilo. Po datek, da 23 ali 46 odstotkov odbornikov na 17 sejah obeh zborov občinske skupščine v preteklem letu sploh ni sodelovalo v razpravah, bi nam v nekem smislu

moral biti tudi kažipot pri zbiranju novih ljudi za ta pomemben oblastni in samoupravni organ v občini. Odbornik, ki je ves čas svoje mandatne dobe tiho, gotovo ničesar ne prispeva, da bi se predlogi volilcev, ki so mu poverili odborniško dolžnost, pojavili tudi v skupščini in se skušali realizirati. Odbornik ne more biti samo poslušalec, ampak mora s svojimi stališči prispevati k čimboljšim sklepom skupščine. Sklepi pa bodo najboljši takrat, ko bo večina odbornikov povedala svoje mnenje in politika skupščine ne bo slonela le na sodelovanju manjšega dela odbornikov. Pri predlaganju kandidatov za skupščino občine bodo občani torej morali omenjeno dejstvo upoštevati. Razumljivo je tudi, da mora biti odbornik ne samo zagovornik včasih ozkih krajevnih stališč, temveč tudi človek s širokim družbenim obzorjem.

Tone Štefanec

KONKRETNO SO RAZPRAVLJALI

Z OBCINSKE KONFERENCE ZMS OBCINE LENART

Delegati na občinski konferenci ZMS, ki je bila nedavno v Lenartu, so predvsem razpravljali o razvoju turizma in ostalih gospodarskih panogah v občini. Ker v občini še vedno ne deluje ob-

činska zveza za telesno kulturo, so na konferenci sklenili, da jo bo mladina ponovno formirala.

Iz območja lenarške občine študira precej mladine v Mariboru. Delegati so bili mnenja, da se

mora ta mladina bolj posvetiti delu na vasi, kjer stanuje. Na konferenci so sodelovali vsi predstavniki družbeno političnega življenja občine.

Skupno je sedaj v občini 18 mladinskih aktivov. 8 je vaških, 8 v osnovnih šolah in dva v delovnih organizacijah. V lanskem letu je bil najboljši mladinski aktiv v Gradišču.

VOLILI SO SEZONSKI DELAVCI IN VAJENCI

PLENUM OBCINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA JE ANALIZIRAL LANSKE VOLITVE ORGANOV SAMOUPRAVLJANJA — NOVI GOSPODARSKI SISTEM ZAHTEVA VEČJO SKRBE OD SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Zadnje volitve v organe samoupravljanja so bile prve po sprejemu nove ustave in statutov delovnih organizacij. Vendar sta-

tutov do takrat ponekod še niso sprejeli ali pa jih niso začeli konkretno uporabljati. Ob času volitev so bile aktivne poleg sin-

dikata tudi ostale politične organizacije.

Manj interesa za volitve organov upravljanja je pokazal zbor delovne skupnosti občinske skupščine. Delovne organizacije bi morale temu zboru posredovati material predvolilnih sestankov. S tem bi dobil zbor gradivo za seje.

Zbori delovnih ljudi so bili dobro obiskani. Udeležba je bila od 71 do preko 90 procenta. Letos je bilo pred volitvami precej več razprav o kriterijih za kandidate in o kandidatih konkretno. Letos je bil samo en primer, da nekdo ni podpisal kandidature. To je bilo v Zdravstvenem domu Lenart, kjer je kandidirani izjavil, da ga to ne zanima.

Volitve so bile polnoštevilno obiskane. Neveljavnih je bilo le nekaj glasovnic. Hujših primerov kršitve zakonitosti ni bilo. Tokrat so prvič na volitvah v samoupravne organe sodelovali sezonski delavci, vajenci in honorarno zaposleni. V Klemosu vajenci niso volili, ker so odgovorni to važnost spregledali. Prvič so letos volili svete delovnih enot. V organe samoupravljanja je bilo izvoljenih le okoli 10%

(Nadaljevanje na 3. strani)

VEČJA MATERIALNA OSNOVA POTREBUJE VESTNE UPRAVLJALCE

SMERNICE ZA SESTAVO DRUŽBENEGA PLANA
IN PRORACUNA OBČINE ZA LETO 1965

ODPIRATI NOVE OBRATE IN RAZŠIRITI PROIZVODNJO

Na 18. rednem zasedanju obeh zborov skupščine občine Lenart so osvojili smernice za sestavo družbenega plana in proračuna občine za leto 1965. Smernice bodo dane v razpravo zborom volivcev, krajevnim skupnostim, delovnim organizacijam in organizacijam SZDL, da jim dajo svoje predloge in pripombe.

Lanski družbeni plan je bil sestavljen v okviru realnih možnosti glede na gospodarsko sposobnost občine. Plan družbenega proizvoda v letu 1964 je v celotnem gospodarstvu presežen za ca. 10 %, še posebno veliko preseganje pa se predvideva v družbenem sektorju. Tudi od investicijskih vlaganj so odvisni ugodni rezultati gospodarjenja. Lanskoletni družbeni plan predvideva 896.600.000 din skupnih investicij. Od tega 770.700.000 din v gospodarstvu, medtem ko 118.900.000 din v negospodarske dejavnosti. Razmerje med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami je po družbenem planu 86,7 : 13,3. Večji del gospodarskih investicij je bilo lani usmerjenih v kmetijstvo in sicer 74,9 % od skupnih investicij v gospodarskih dejavnosti. Negospodarske investicije pa so bile v pretežni meri usmerjene v stanovanjsko izgradnjo in sicer 83,7 % od skupnih negospodarskih investicij. Realizacija planiranih investicijskih vlaganj znaša doslej v gospodarskih dejavnostih 50 %, v negospodarskih pa 77 % oziroma skupno 53 %. Pri gospodarskih investicijah je sicer opazen precejšen izpad, vendar je nastal

zlasti zaradi skoraj celotnega izpada investicij v industriji (obrat Konus, pričetek gradnje obrata za sadne koncentrate), medtem ko se negospodarske investicije izvršujejo po planirani dinamiki.

Izhajajoč iz omenjenega in iz celotnih družbenih odnosov moramo pričeti razprave o sestavi družbenega plana za leto 1965. V prihodnje pa moramo dati več pozornosti organom samoupravljanja, ker bodo delovne organizacije razpolagale z večjo materialno osnovo. S tem bodo dobile večjo odgovornost za smotno in skladno gospodarjenje. Decentralizacija sredstev in s tem tudi prenos pristojnosti na delovne kolektive, zlasti na področju razširjene reprodukcije, zahteva od organov upravljanja širše angažiranje in razvoj lastne delovne organizacije, kakor tudi za razvoj družbenih služb v komunah.

Prihodnje leto bomo morali vložiti vse sile za nadaljnji razvoj kmetijstva, kot osnovne panoge gospodarstva v občini. Razvijati bomo morali moderno kmetijsko proizvodnjo. V sedemletnem perspektivnem programu je načrtan odkup 3.800 ha zemljišč za družbeno proizvodnjo v že načrtanem interesnem območju. V letošnjem letu je odkupljenih 400 ha in bo potrebno z odkupi nadaljevati.

V večjih delovnih organizacijah so že ustvarjeni začetni pogoji za prehod na industrijski način proizvodnje. V naslednjem planskem obdobju naj bi se zagotovili ukrepi za razširitev in

boljše izkoriščanje obstoječih kapacitet ter ugotovilo možnosti za uvajanje več izmenskega dela. Proučiti bo potrebno možnosti za odpiranje novih obratov raznih industrijskih podjetij.

Podpirati bo potrebno razvoj obrti, zlasti tistih strok, ki jih na območju občine primanjkuje. V gostinstvu bo potrebno omogočiti rentabilno poslovanje. Urediti bo potrebno obstoječe trgovske lokale in pristopiti k izgradnji novih.

Komunalna dejavnost zaostaja za povprečnim razvojem občine. Zato bo potrebno omogočiti hitrejši razvoj tudi te dejavnosti. Za individualno in družbeno gradnjo stanovanjskih hiš bo potrebno v prihodnjem letu urediti primerne komunalne naprave. Mnoge krajevne ceste so v zelo slabem stanju in bo potrebno razpravljati o uvedbi krajevnega samopriskrbe.

Potrebno se bo odločiti za eno izmed variant o združevanju šol ter na osnovi osvojene variante postaviti čvrste programe nadaljnega razvoja šolstva.

Socialne podpore so v naši občini zelo nizke. Prihodnje leto bo potrebno zagotoviti sredstva za zvišanje vseh vrst podpor.

Za preprečevanje bolezni naj bi se v bodoče predvideli sistematični ukrepi, od rednih pregledov šoloobveznih otrok do organizacije zdravstvenih vzgojnih predavanj.

Klubska dejavnost, knjižničarstvo, pevske zборе in druge podobne oblike dela bo potrebno razvijati in zato zagotoviti sredstva. Obnoviti domove, ki so nujno potrebni popravil.

Delovne organizacije morajo biti v prihodnje bolj zainteresirane

za izobraževanje svojih delavcev in naj v ta namen planirajo potrebna finančna sredstva. Za potrebe informiranja občanov in njihovega vključevanja v obravnavanje in reševanje problemov naj vse gospodarske organizacije, zavodi, družbeno politične organizacije in društva neposredno sodelujejo s Pogodbeno skupnostjo za izdajanje »Domačih novic«.

Na področju telesne kulture je potrebno zasigurati strokoven kader in razviti najprimernejše oblike telesne kulture za starejše in mlajše.

Prihodnje leto bo potrebno planirati investicije, glede na nizko stopnjo družbenega in gospodarskega razvoja naše občine, planirati primerne investicijske naložbe, tako v gospodarske in tudi v negospodarske dejavnosti.

Vsaka družbeno politična skupnost bo v bodoče samostojno urejala prispevke in davke in bo tudi samostojno določala njih stopnjo. Ker zakon o prispevkih in davkih dovoljuje občinam, da določijo proporcionalne ali progresivne stopnje, je nujno temeljito proučiti, za katere vrste prispevkov in davkov bomo sprejeli proporcionalne in za katere progresivne stopnje, oziroma, katere bomo določili v pavšalnem znesku. Prav tako bo potrebno proučiti in določiti proizvodne okoliščine, davčne olajšave itd.

Po predlogih, ki so jih dostavili posamezni organi OS, ki se financirajo iz proračuna, bi potrebovali za 1965. leto 549.184.000 din. Verjetno pa bodo dohodki precej nižji od potreb.

Zgornje smernice so odborniki namenili razpravam na terenu.

Volili so sezonski delavci in vajenci

(Nadaljevanje z 2. strani)
mladincev. Starostni sestav je v večini od 31 do 41 let. V organe samoupravljanja je bilo prvič izvoljenih 69,3 %, drugič 25,2 % itd. V zavodu za duševno defektne so prvič volili DS in svet zavoda.

Na plenumu občinskega sindikalnega sveta so diskutanti poudarili, da se organi samoupravljanja še vedno premalo zavajajo svoje dolžnosti. Večkrat daje govore o problemih izven sestanka, na njih pa nič. Minilo je obdobje, da bi kdo drugi za nekoga mislil. Novi gospodarski sistem bo kolektive, ki si ne bodo prizadevali za napredkom, vrgel iz obstoja. Gospodarske organizacije bodo morale več interesa posvetiti tudi dejavnostim izven kolektiva. Razvijati bo potrebno vse službe skladno in dajati več za izobraževanje.

Novi zakon o delovnih razmerjih bo vseboval obvezo za samoupravljanje članov kolektiva, drugače je možna odpoved službe. Nadurnega dela po novem zakonu o delovnih razmerjih ne bo. Matere bodo imele pravico delati po 3 ure do 8 mesecev ot-

rokeve starosti.

Ponekod DS ne bi bil potreben, če je samo do 70 zaposlenih. Skupno z občinskim zborom delovnih skupnosti je spremljati delo pri reševanju raznih vprašanj. Pri tem pa ne uporabljati samo suhoparnih, večasih dokaj nerazumljivih števil. Za reševanje mnogih vprašanj, bo potrebno iz »kimavca« napraviti upravljalca.

V delovnih organizacijah bi morali razviti socialno kadrovske službe. Pri nas je precej primerov, da poedinci prehitro zapuščajo delovna mesta, ker so se vdali alkoholizmu ipd.

V treh kolektivih je bila izvedena anketa, iz katere je razvidno, da 30 % zaposlenih ni zadovoljnih z delovnimi mesti, 20 % zaposlenih pa nima primernih stanovanj. Sodobna stanovanja ima le nekaj delavcev. Vse navedene probleme bo moč rešiti z zavestnim delom organov samoupravljanja, je zaključil plenum.

Plenum je sprejel tudi sklep, da morajo biti občni zbori sindikalnih podružnic končani do konca marca 1965.

Pripojitev obrata

Občinska skupščina Lenart je potrdila sklep združnega sveta kmetijske zadruge Zg. Ščavnica-Velka z dne 23. 6. 1964 in dodatni sklep upravnega odbora iste zadruge o pripojitvi ekonomske

enote Velka, Agrokombinata Maribor h kmetijski zadruzi Zgornja Ščavnica s 1. 7. 1964, z aktivno in pasivo v višini 179 milijonov din s tem, da prevzame kmetijska zadruga Zg. Ščavnica-Velka polovico kredita za poslovne izgube ekonomske enote Velka iz preteklih let v višini 26 milijonov din, 6 milijonov upravnih stroškov, nastalih v prvem polletju 1964 in kredit za investicijsko vzdrževanje sadovnjakov v znesku 22 milijonov din, ki bo Agrokombinatu odobren za ekonomsko enoto Velka. Odločbo o pripojitvi bo izdala skupščina Maribor-Center.

Na fotografiji:
Nove garaže Zdravstvenega doma
Lenart. Foto: Brumen

Delovnim ljudem
občine Lenart
želi

»KONUS«

USNJARSKI
KOMBINAT
SLOVENSKE KONJICE

obilu delovnih uspehov
v letu 1965!

LENART NAJ BI BIL LEPŠI

45 % VOLIVCEV SE VEDNO NI ČLANOV SZDL

Na letni konferenci krajevnih organizacij SZDL Lenart so razpravljali o dosednji aktivnosti in izdelali predlog dela za bodoče. Največjo aktivnost je krajevna organizacija v preteklem pokazala ob času volitev in pri zbiranju pomoči za Skopje. S prostovoljnim delom pa so mnogi sodelovali pri kopanju kanalov za novo cestno razsvetljavo. Prostovoljno delo so organizirali tudi za kopanje bazena v Črnem lesu. Na konferenci so kritično ocenili delo KUD v Lenartu, ki ni bil sposoben za dan republike organizirati proslavo za odrasle.

Na območju krajevnega odbora SZDL Lenart je 55 % volivcev članov SZDL. 45 % volivcev je še torej vedno neorganiziranih v

najmasovnejšo organizacijo, katere namen je skrb za lepše in boljše življenje slehernega prebivalca naše socialistične skupnosti. Za doseg lepšega življenja pa moramo vsi skrbeti in ne pri tem stati ob strani, so bili mnenja diskutanti.

Navzoči so izrazili mnenje, da bo potrebno razširiti dejavnost krajevnih skupnosti. Ta se sedaj vse preveč bavi z urejevanjem cest. Takšno stanje v KS pa je vsled kratke dobe njenega delovanja.

Opaziti je bilo, da na konferenco ni prišel niti en prosvetni delavec. Posebno pozornost so diskutanti posvetili kulturni dejavnosti v kraju in sploh izgledu Le-

narta. Mnenja so bili, da bi bil lahko Lenart lepo urejen, če bi prebivalci zato pokazali več interesa. Vsako leto je potrebno dati za čiščenje Lenarta preko 500.000 din. Če bi prebivalci bolj pazili na čistočo, potem bi to ne bilo potrebno. Lenart postaja vedno bolj upoštevan tudi v turističnem pomenu, zato bomo morali vsi poskrbeti za njegov lepši videz.

Navzoči so ugotovili, da sedanja družbena prehrana v Lenartu v celoti ne odgovarja potrebam. Vprašanje družbene prehrane bi morali rešiti za celoten kraj, sedaj pa je ta prehrana organizirana samo v agrokombinatu. V tej prehrani se hrani 30 % uslužben- cev iz agrokombinata in 70 % za-

poslenih po obratih ali v drugih kolektivih. Zaenkrat vozijo toplo malico v Benedikt in »Brest«.

Na konferenci je bilo iznešeno, da obrtno gradbeno podjetje težko daje manjše gradbene usluge. Navzoči so predlagali, da naj bi se pri KS ustanovil poseben servis z zidarji, pleskarji ipd.

Najkonkretnější sklep konference je bil, da naj se v Lenartu čimprej skliče plenum s predstavniki vseh družbeno-političnih organizacij kraja in naj se na njem pogovorijo o bodočem delu. Sestanke naj bi sklicali tudi po ostalih vaseh. Več pozornosti pa bi morali občani posvetiti zborom volivcev, ki so sedaj velikokrat slabo obiskani.

SREČANJE SANDI ČOLNIK NA TELEVIZIJI

Televizijske antene se vedno pogosteje pojavljajo na naših domačijah, da o radijskih ne govorimo. Malokdo od nas pa ve, da večkrat poslušamo preko radia ali gleda na televiziji moža, ki je mladost preživel v Lenartu.

Na fotografiji: Sandi Čolnik

Sandi Čolnik je nedavno obiskal Lenart in sva se v gostilni »Pri Jožku« v Lenartu pogovarjala o njego-

vem delu pri RTV Ljubljana. Sandi je povedal:

»Rojen sem bil v Mariboru, nato pa sem precej časa živel v Lenartu. 1956 leta sem odšel na študij v Ljubljano. Da bi poleg študija kaj zaslužil, sem se javil na avdicijo za napovedovalca pri Radio Maribor. Štiril leta sem potem delal kot redni špiker na radiu. Poleg tega sem študiral pravo. Do konca študija mi manjka še nekaj izpitov.

Na televiziji sem začel sodelovati v oddaji »TV pošta«, to je predhodnica oddaje »Kaj bo prihodnji teden na sporedu«. Nato sem začel sinhronizirati filme (prevajati tuje filmske tekste v slovenski jezik za potrebe TV). Sodeloval sem še v raznih drugih oddajah. Predlanskim sem začel brati poročila, nato pa TV obzorje. V radiu sem sodeloval v oddaji za tuje turiste in za šoferje.

Delo pred TV kamero je naporno. Za nekaj minut je potrebna skrajna koncentra-

cija. Vsled vročih reflektorjev pa se tudi pošteno ožnojite. Človek se mora na TV premagati občutka, da ga gleda milijone ljudi. Predstavljal si mora, da so pred njim živi gledalci.

Ob koncu sem Sandiju postavil še nekaj vprašanj, na katera je odgovoril: »V bodoče bi na televiziji želel sodelovati v zares zanimivem programu. Televizija je draga ter včasih ni sredstev za boljšo pripravo nekaterih oddaj in je potrebno televizijo dotirati.

Slovenske gorice so mi všeč, ker sem pač tu doma. Sedaj so lepše ceste, boljše prometne zveze itd...

Na koncu bi želel poudariti, da naj bi v lenartski občini prebivalci kupili čimveč televizorjev!

Skodelici turške kave sva popila in končala z razgovorom. Sandija pogosto gledam na TV ekranu in se spominjam najinega srečanja.

Franček Š.

PRISPEVKI ZA MARIJO BELA

Za Marijo Bela so še prispevali Jože Toplak iz Rižke, Franc Murko in Mirko Brumen iz Lenarta, vsak po 500 din. Skupno je sedaj zbranih 16.208 din. Poleg omenjenega je Gostinsko podjetje Lenart prispevalo jedila in pijačo v višini 2000 din.

Na 4. redni seji izdajateljskega sveta Pogodbene skupnosti za izdajanje lista Domače novice je bila imenovana komisija, katera bo dne 17. januarja ob 10. uri dopoldne izročila Mariji Bela darilo v imenu bralcev Domačih novic. Člani komisije so: Franček Stefanec, Štanko Carl in Lizika Krajnc.

MLADINA V AGROKOMBINATU

10. 12. 1964 je bila v Agrokombinatu KZ Lenart, na željo tamkajšnje mladine, ustanovljena mladinska organizacija. Namen ustanovitve organizacije ZMS v tem kolektivu je, da se mladina seznanja s problemi in razvojem podjetja.

BRALCI O »DOMAČIH NOVICAH«

SKORAJ VSI ANKETIRANCI ZADOVOLJNI S ČASOPISOM — PREDLAGAJO NAJ BI VEČ PISALI O KMETIH — 88 Odstotkov anketirancev zaradi »Novic« bolje seznanjenih z dogodki v občini.

Proti koncu preteklega leta je naše uredništvo že drugič izvedlo anketo o »Domačih novicah«. Na vprašanja je odgovorilo 200 ali 20 odstotkov naročnikov. To pa je število po katerem je mogoče precej verodostojno oceniti mnenje vseh naročnikov o svojem listu.

Anketa je pokazala, da je 95 odstotkov naročnikov nasploh zadovoljno z »Domačimi novicami«. Ta podatek kaže precejšen napredek v primeri z zadnjim anketiranjem. Uredništvo pa tudi

obvezuje, da se bo še bolj potrudilo in zadovoljilo vse bralce.

Precej anketirancev je predlagalo, naj bi v prihodnje več pisali o kmetih. Res je. To področje smo v našem listu precej zane-marili. Ker pa se strinjamo, da je potrebno odstopiti v našem listu več prostora kmetovalcem, bomo ta predlog začeli realizirati že s prihodnjim številko s sestavkom na 8. strani. Posebne sestavke o kmetih boste poslej lahko brali enkrat mesečno.

Na vprašanje v anketi, če so

naročniki zaradi »Novic« bolje seznanjeni z dogodki v občini je potrdilno odgovorilo 88 anketiranih bralcev. Ta številka je dovolj spodbudna in razveseljiva, posebej še, če dodamo podatek iz ankete, da je naš list nad 50 odstotkov anketirancev že večkrat spodbudil k razpravam na raznih sestankih.

Med bralci so zelo priljubljene nekatere stalne rubrike v časopisu, zato smo jih prosili naj jih ocenijo s šolsko oceno od 1 do 5. Posamezne rubrike so po vrstnem redu dobile naslednji odstotek odlične ocene: Jakčeva zgodba (66,2), Naši kraji po letu 1000 (65,1), Iz naše preteklosti (59,7), Pomisli — ugani (54,6), Strogo zaupno (54,1), Karikatura (45,4) itd.

Posamezniki so imeli več pri-

pomba na to, da bi kazalo rubrike »Strogo zaupno« in »karikatura« ukiniti, zato smo vprašali za mnenje naše bralce. 78 odstotkov se jih je izjasnilo za to, da obe rubriki ostaneta, zato je razumljivo, da jih zaradi posameznikov ne bomo ukiniteli.

Anketiranci so imeli več predlogov za izboljšanje časopisa. Kolikor bo v naši moči, bomo vse predloge skušali uresničiti. Potrebno pa je reči, da bo to v nemajhnini meri odvisno od tega, kolikor bomo imeli na voljo denarja, ki nam ga, kakor veste, vedno primanjkuje.

Vsem, ki so bili tako ljubeznivi in so sodelovali v anketi, se tem potom najlepše zahvaljujemo.

Uredništvo

STROGO**ZAUPNO**

Spričevala

Na članek »Strogo zaupno« — Spričevala, ki je bil objavljen v Domačih novicah št. 23 dne 10. decembra 1964, vam pojasnujemo naslednje:

V Gradišču v Slov. gor. je 4. aprila 1964 opravilo izpit prostovoljnega bolničarja Rdečega križa 17 slušateljev. Seznam absolventov tečaja s predpisanimi podatki smo prejeli 21. 4. 1964, ki pa je bil pri 7. tečajnikih nepopoln. Istega dne, to je 21. 4. 1964 smo manjkajoče podatke urgirali pri Krajevnem odboru Rdečega križa v Gradišču. Urgenco smo pisмено ponovili 14. avgusta in 9. novembra 1964, medtem pa večkrat tudi ustmeno pri tajnici Občinskega odbora RK v Lenartu. Ko smo 7. decembra 1964 prejeli urgirane podatke, smo istočasno izročiti prinašalcu tudi izpolnjene izkaznice.

Uvideti je treba, da ne moremo izdati legitimacij, ki imajo predpisanih 8 vrst podatkov, samo z imenom tečajnika. Glede na to, da ni zakrivil OO RK Maribor zakasnitve izdaje legitimacij, prosimo, da prekličete očetek v prihodnji številki vašega cenjenega lista. S tovariškimi pozdravi

Okrajni odbor RK Maribor. Predsednik dr. Maks Pohar, tajnik Romana Vobovnik.

ODGOVOR Obč. ODB. RK LENART

V domačih novicah sem našla članek, ki piše, da te-

čajniki iz lanske zime niso dobili spričeval. K temu članku želim dati tole pojasnilo:

80 urni tečaj je bil v mesecu februarju 1964, kar še ni lanska zima, saj so se vršili izpiti dne 18. marca 1964. Drugo, da se ne bodo dobila spričevala, temveč potrdila o opravljenem izpitu, oziroma izkaznice za prostovoljnega bolničarja(ko). Da pa to ni izdano, je krivda v tem, da si dekleta (to so tri) ne priskrbijo osebnih izkaznic, ki bi jih morale imeti. Dokler niso izpolnjene vse rubrike izkaznice, prav iz osebnih izkaznic, jih okrajni odbor RK ne izda. Kljub večkratnemu opominu tem dekletom in krajevni organizaciji RK, si jih niso preskrbele. Torej ni krivda Obč. odb. RK, niti okrajnega, temveč teh deklet, ki si mislijo, da so izjeme in da njim ni treba osebnih izkaznic. Krajevna organizacija RK Gradišče, kamor ta dekleta spadajo, se zamenjuje, saj dajejo dekleta neumestne odgovore.

Tajnik: Pepca Gumzej

Ni lepo

V nedeljo 13. decembra 1964, so se ob večerni predstavi kina v Voličini nekateri čudno obnašali. Z balkona so otrsali cigaretno ogorko, pljuvali in delali vse splošni nemir. S tem so motili gledalce v dvorani. Kaditi in govoriti v dvoranih, med predstavo, ni umestno.

PISMA BRALCEV

FRIDA URSIC iz Ljubljane, Gornji trg 23/II nam je poslala pismo z željo, da postane naš redni naročnik. Med drugim pravi, da Novice vedno raje čita. Posebno se zanima za sestavek Naši kraji po letu 1000. Do sedaj je list vedno čitala pri prijatelji. — Frida, Novice boste sedaj redno dobivali na vaš naslov. — Uredništvo.

Dragi bralci, veseli nas, če nas obveščate o raznih problemih. Včasih pa vaših pisem ne moremo objaviti, ker so anonimna. To velja za tovariša, ki se je podpisal »S pozdravom — nekdo« in je že naprej menil, da mu pisma ne bomo objavili. Če bi bil podpisan s polnim imenom in priimkom, bi ga. — Uredništvo.

FRANC HERCOG iz V. P. 6190 Zagreb želi vsem bralcem Domačih novic mnogo uspehov in sreče v novem letu.

FRANJO ŠENVETER V. P. 7325/13-B Ruma piše: Ze v civilu sem zelo rad prebiral vaš list, čeravno sem bil z dogodki že prej seznanjen. Sedaj sem daleč od doma in Novice še posebno rad berem. Zanimajo me uspehi v domačem kraju, posebno pa delo rokoborcev. Za ta šport sem še vedno vnet, vendar nimam tu možnosti za trening.

Novice pišejo o marsičem in nas tudi izobražujejo. S tem pismom ne nameravam vaš časopis propagirati, ampak ga priporočam slehernemu slovenjgorskemu mladincu, ki je doma ali v JLA. Ob tej priliki Domače novice naročam in prosim, da mi jih redno pošiljate. Pristrčno vas pozdravljam in želim veliko sreče lenarškim rokoborcem.

VOGRIN STANKO iz Čagone št. 68 se je pred Novim letom posebno potrudil, poleg opisa svojega življenja nam je narisal tudi prikupno voščilo za bralce in uredništvo. Hvala Stanko in še se oglasi!

STEFAN FRAS iz Lenarta, Jurovska cesta 12 nam je pisal, da bi bila potrebna v gostilni »Grozde« v Lenartu javna ura. Tako potniki, ki čakajo na avtobus po navadi v gostilni, ne vedo,

kdaj bo ta prišel. Njegova želja je, da bi gostišče uro čimprej nabavilo.

LOJZE SUSNIK iz Jiršovec nam je ob novem letu izkazal pozornost s prijetno čestitko. Hvala Lojze z željo, da bi ti Novice še v bodoče krajšale čas. Uredništvo

VSEM OSTALIM BRALCEM, KI SO NAM POSLALI POZDRAVE OB NOVM LETU, SE ZA POZORNOST LEPO ZAHVALJUJEMO IN JIM ŽELJE VRACAMO!

SVEČANA IZJAVA NOVOIZVOLJENEGA ODBORNIKA

Na tretji seji zbora delovnih skupnosti skupščine občine Lenart je nova odbornica OS CILKA ŠUMAN dala svečano izjavo.

Cilka Šuman je bila izvoljena za novega odbornika v volilni skupini »državni organi in družbene organizacije«, namesto Toneta Stefaneca, ki se je zaradi študija odpovedal mandatu.

SLABA UDELEŽBA

Na nedavnem občnem zboru KUD v Lenartu je bila slaba udeležba. Temu je vzrok neobveščanost članov društva. Prisotni so ugotovili, da je bila v lanskem letu najbolj aktivna kino in dramska sekcija. Po daljši razpravi o problematiki kulturne dejavnosti v centru občine, so sklenili, da se bodo vključili v občinsko kulturno revijo z dramsko prireditvijo. Skušali bodo tudi obnoviti delo pevskega zbora in bodo povečali sodelovanje z DU in ostalimi organizacijami in društvi v kraju, ki delajo po vprašanju kulture.

ČITAJTE

„Domače novice“

SAMOKRITIČNO SO OCENILI DELO

V klubu v Cerkvenjaku je bil nedavno občni zbor kulturno-umetniškega društva »Jože Lako«. Navzoči so samokritično ocenili dosedanje delo. Za posamezne dejavnosti so zadolžili poedince s pripombo, da takoj pričnejo z delom. Največ poudarka bodo dali v prihodnje klubski dejavnosti. V klubu je centralna kurjava in bodo sobotni razgovori v njem prijetni. Poleg tega bo v njem možno gledati televizijski program in prirejati zabavne večere. V klubu bodo v bodoče imeli tudi knjižnico.

Dosedanje mrtvilo na raznih področjih kulturne dejavnosti bo prenehalo. Začeli bodo s pripravami na uprizoritev dveh dram, pri tem pa bodo načrtno vzgajali dramski kader. Ponovno bodo organizirali ženski pevski zbor

Vedno več televizorjev

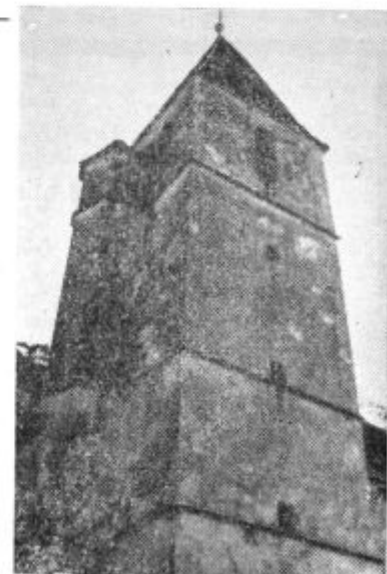
Na območju pošte Lenart, Jurovski dol, Zg. Ščavnica in Benedikt je 2.020 radijskih sprejemnikov in 120 televizorjev. Na omenjenih območjih imajo skoraj pri vsaki hiši radijski sprejemnik.

ter sodelovali v občinski kulturni reviji, ki bo meseca marca.

Na občnem zboru so sprejeli sklep, da bo društvo pristopilo h Pogodbeni skupnosti za izdajanje časopisa Domače novice.

Iz naše preteklosti

Cerkev Trije kralji pri Benediktu je primer najpomembnejše cerkvene arhitekture Slovenskih gor in je najpopolnejši predstavnik tako imenovane slovenjgorske pozne gotike. Zgrajena je bila v letih 1521 do 1588 ter kaže v svoji triladijski dvoranski dispoziciji že renesančne vplive. Posebno mogočen je cerkveni zvonik (na fotografiji), s stopnišnim stolpčcem, iz katerega je čudovit razgled na bližnjo in daljno okolico. Cerkev hrani dragoceno opravo, ki sega deloma že v 16. stoletje in je zaradi tega spomenik I. reda. Cerkevna hiša je grajena istočasno s cerkvijo in ima še vedno originalna poznogotska okna.

Jože Šuman

2

OBREZOVANJE SADNEGA DREVJA

RAZVOJNA OBDOBJA SADNEGA DREVJA

Za vsa razvojna obdobja sadnega drevja je značilno razmerje med rastjo in rodnostjo. Vsako obdobje zahteva svoj sistem rezi in oskrbe.

STADIJ RASTI

V tem stadiju drevo samo raste, vzgojimo mu krono, uporabljamo vzgojno rez, razmerje je v korist dušičnih snovi — N : C.

2. STADIJ RASTI IN RODNOSTI

V tem stadiju drevo raste in tudi že nekoliko rodi. Drevo še vedno vzgajamo in režemo na rodnost. Razmerje med dušikom in ogljikovimi hidrati je še vedno v korist dušika N : C.

3. STADIJ RODNOSTI IN RASTI

V tem stadiju pride drevo v polno rodnost. Drevo samo redčimo, izrezujemo pregoste poganjke ter tako vzdržujemo razmerje med rastjo in rodnostjo. Rast in rod-

nost sta enaka N : C.

4. STADIJ RODNOSTI IN RASTI

Drevo je v polni rodnosti, rast že nekoliko pojenja, vendar še samo redčimo. Razmerje je vedno enako, rast in rodnost sta enaka N : C. V tretjem in četrtem stadiju v dobi polne rodnosti skušamo obdržati drevo čim dlje časa (20 let).

5. STADIJ RODNOSTI, RASTI IN ODMIRANJA

Rodnost popušča, rast je slaba in drevo začne odmirati. Začnemo ga pomlajevati, izrezujemo izrojene veje. V tem stadiju je drevo med 30. in 40. letom.

6. STADIJ ODMIRANJA RODNOSTI IN RASTI

Drevo močno odмира, rodnost je zelo slaba, rast pa minimalna. V izjemnih primerih še takšna drevesa pomlajujemo. Najbolje pa je, da takšne sadovnjake izkrcimo.

7. STADIJ ODMIRANJA, RASTI IN RODNOSTI

Drevo močno odмира, rast je minimalna, rodnost popolnoma peša. Drevesu ni več pomoči in je najbolje, da ga izkrcimo.

8. STADIJ ODMIRANJA IN RASTI

Drevo močno propada, celo veje odmirajo, na nekaterih mestih začnejo poganjati novi poganjki. Drevo se skuša z novo rastjo obnoviti. Taka drevesa izkrcimo.

9. STADIJ RASTI

Drevo je propadlo, vrh in veje so odmirle, na koreninskem vratu, deblu in močnejših vejah, začnejo odganjati novi poganjki, rast se obnavlja.

Iz teh stadijev je razvidno, da drevesa preživijo različne periode. Razvidno je, da drevo v prvi in drugi fazi raste in pride na začetku tretjega stadija v polno rodnost, ki traja ves tretji in četrti stadij. Pri petem stadiju začne drevo že odmirati, še močnejše odmirata drevo v šestem stadiju, vendar se tu še splača pomlajevati. Pri nas je mnogo nasadov v petem in šestem stadiju, ki so potrebni asanacije. Drevesa sedmega, osmega in devetega stadija se ne izplača pomlajevati, raje jih posekajmo in pripravimo zemljišče za nov nasad. Značilno za razvoj drevesa je, da na začetku in koncu svoje življenjske dobe raste.

Pomisli - ugani

Posnetek, ki smo ga objavili v 23. številki Domačih novic je bil napravljen v Lenartu. Nagrado bo tokrat dobil **FRANE SLATINSEK**, Zrkovska 50, Pobrežje Maribor.

Danes je vaša naloga, da uganete: **ODKOD JE PRISL PASTIR S SVOJO ČREDO V NASE KRAJE IN KATEREGA LETA JE NAPRAVLJEN NAS POSNETEK?**

Odgovore pošljite na uredništvo do 26. januarja 1965.

Književniki med nami

V okviru zveznega festivala »Kurirček«, ki je bil od 15. do 19. decembra lani, so lenarško občino obiskali literarni delavci. Na vseh šolah v občini, razen v Zg. Ščavnici in Lokavcu, so brali svoja dela in se pogovarjali s pionirji. Mladina je imela možnost spoznati mladinskega pisatelja

LOJZETA ZUPANCA, MILETA PAVLINA, ki piše predvsem o dogodkih iz NOB in podpolkovnika **FRANJO ČUKA**.

Pisatelji so bili z obiskom v naši občini zadovoljni. Izrazili so željo, da bi ponovno prišli v Lenart maja letos. Takrat bi poleg srečanja s pionirji imeli literarne večere za odrasle v raznih krajih občine. S seboj bi pripeljali Franceta Bevka in še nekatere druge pisatelje.

Pisatelj Lojze Zupanc se pozdravlja s pionirko v Lenartu

Filmski spored

LENART

17. januarja — **DAVID IN GALIJOT** — italijanski SCP

24. januarja — **GROFICA MARICA** — zah. nemški barvni film

VOLICINA

17. januarja — **AS ASOV** — it. kom. SCP

24. januarja — **KRALJ CARDASA** — zah. nem. barvni film

Gozdno gospodarstvo Maribor

z GOZDNIMI OBRATI: Ruše, Lovrenc na Pohorju, Podvelka, Ožbalt ob Dravi, Maribor-Lenart, Reka-Pohorje, Ptuj, Ormož, Slovenska Bistrica in Oplotnica.

OBRATOM ZA GRADNJE

OBRATOM ZA UREJANJE GOZDOV in

OBRATOM ZA LOV IN RIBOLOV.

ureja, neguje, vzgaja in gospodari z gozdovi SLP ter gozdovi v državljanski lastnini, samostojno gradi gozdne komunikacije in gozdarske stavbe, goji divjad in izvaja lovski in ribolovni turizem.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega prerano umrlega sina in brata

FERDINANDA JUG

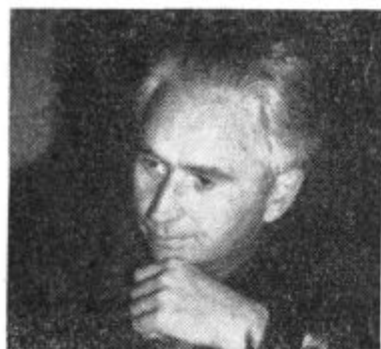
iz Krivega vrha,

se iskreno zahvaljujemo družinam, ki so nam stale ob strani v času njegove krute bolezni. Zahvaljujemo se tudi vsem tistim, ki so nam izražali sožalje, darovalcem vencev in vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala za poslovilne besede in hvala pevskega zbora iz Lenarta in Zg. Ščavnice. Hvala kolektivu Agrokombinata KZ Lenart, govornikom, tov. Lorberju in Avgustu Škofu za slovo ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Zalujoči mama, brat in sestra

LITERARNI VEČER

Pisatelj Janez Svajncar

22. decembra 1964 so v lenarškem klubu pričeli z delom matične knjižnice in kluba v tej sezoni.

Tokrat so na literarni večer povabili mariborskega pisatelja Janeza Svajncerja. Pionirke in pionirji so brali njegova dela, spremno besedo pa je vodila tov. Erika Zorko (učiteljica) in direktor DU Lenart Marta Koblar.

Udeleženci so bili z večerom zadovoljni, saj so imeli priložnost sproščeno govoriti s pisateljem, ki je povedal precej podrobnosti iz svojega dela in življenja.

STREHO SO OBNOVILI

Te dni potekajo v Gradišču zadnja dela v zvezi z obnovo ostrejša na kulturnem domu, ki je ob nedavnem požaru skoraj v celoti pogorelo. Vse organizacije v kraju se trudijo, da bi dom čimprej obnovili. Predvidevajo, da bodo čez dober mesec ponovno gledali kinopredstave.

Na občnem zboru kulturno-umetniškega društva v Gradišču so največ govorili o obnovi doma. V letošnji kulturni sezoni pa bo v Gradišču najbolj aktivna lutkovna sekcija.

Pionirji nam pišejo

Ivan Lorenčič iz osnovne šole Cerkvenjak nam je poslal obširno pismo v katerem govori o razvoju Jugoslavije, od NOB do danes. Iz pisma je razvidno, da dobro pozna naš celoten družbeni razvoj. Za pismo se zahvaljujemo, vendar pa je preobširno, da bi ga lahko objavili.

Uredništvo

NASVET

Ko odkrivате vroče lonce ali kotle, primite pokrov s krpo, ga potegnite vodoravno k sebi in nato proč od sebe na desno. S tem zavarujete pred vročo paro roke in obraz.

Naši kraji na letu 1000

Piše: Franc Šuman

(35)

V tretjem razredu in v četrtem razredu se je izvršila sprememba, vsi drugoletniki v teh razredih so šli za en razred naprej in s tem dnevno je postala šola pri Lenartu petrazredna. V prvem razredu so pričeli z učenjem slovensko, v drugem razredu so delno uvedli čitanje in pisanje gotice, v tretjem je bila vpeljana nemška vadnica ter gramatika. V četrtem in petem razredu je bil ves pouk v nemščini razen veronauka. Čudno pri vsem tem je bilo, da smo imeli slovensko četrto berilo v katero v šoli nismo nikoli pogledali. V tem času in vse do leta 1910 je precej šolske mladine iz okolice obiskovalo šolo v Lenartu. Od te mladine je večina odšla pozneje v druge višje šole. Precej Lenarčanov pa je odšlo tudi prej na višje šole, predno so v domačem kraju končali šolsko obveznost, zaradi tega se število šolskih obveznikov ni zviševalo.

3. novembra 1909 se je v Lenartu ustanovila nemška šola; s tem je odpadlo okoli 70 otrok obojega spola, tako da je v stari slovenski šoli ostalo 133 dečkov in 130 deklic, skupaj 263. V letu 1918 znanu je slovenska šola 240 deč-

kov in deklic. V letu 1921/22 pa 169 dečkov in 159 deklic, skupaj 328. S tem končujem z opisom števila šoloobveznih otrok v nadi, da se bo nekdo našel in opisal število šoloobveznih otrok od tega časa naprej.

Z začetkom XX. stoletja se je pričela pri Lenartu bolj uveljavljati slovenska beseda tudi v uradih, v katerih so službovali zavedni Slovenci, kar pa ni bilo vseh nemških prišlekem (prišeljencom). Da bi lažje utrjevali nemško besedo na slovenskih tleh, so zahtevali zase popolno nemško šolo, pri čemer jih je podpiralo nemško raznorodovalno društvo »Südmark«, ki je uživalo vse privilegije pri državni oblasti, njeno geslo pa je bilo: »Den Brüdern im bedrohten Land warmführendes Herz und hilfreiche Hand.« Kar pomeni: »Bratom v ogroženi deželi toplo srce in dorežljivo roko.«

Nemška šola je bila dograjena in izročena svojemu namenu 3. novembra leta 1909. Ker šola ni imela iz Lenarta in okolice dovolj šoloobveznih otrok, so otroke privedli iz drugih krajev Avstrije, največ z Dunaja in Graza. Dosti teh otrok

je ostalo po ukinitvi nemške šole v letu 1918 pri nas in še danes živijo med nami, kljub temu, da imajo še žive svojce v krajih, od koder so jih pripeljali na naše območje. Prvi in tudi zadnji učitelji nemške šole so bili: Mittag, Haecker, Piječek, Flöry in Tomic. S tem sem bežno opisal obstoj nemške šole v Lenartu, kolikor mi je pač uspelo izvesti o zgodovini te šole, ker sem bil sam ta leta odsoten. Da bi šole uveljavile svoj smoter, so posebno v preteklem stoletju uvedle precej stroge mere za doseg svojih ciljev, ki jih niso dosegle vedno s popolnim uspehom. Za neposeganje šole so nalogali visoke denarne pa tudi zaporne kazni. Denar, ki so ga tako dobili, je služil izključno za šolske namene.

Pisemeni viri nam poročajo, da so podivjane in neposlušne učence izključevali iz šole. Pretepače, tatove in druge pokvarjence so predlagali sodišču v kaznovanje. Sodisce je včasih izreklo do tri tedne zaporne kazni, za težje primere pa tudi več. Pri tem pa je sodelovala palica »šiba trstika«.

Kdo je nastavljal prve učitelje,

takrat nazvane ludimagistre ali ludirektorje v takratni lenarški šoli?

Trška oblast v sporazumu s cerkvijo pri Lenartu je predlagala sposobne kandidate pri cerkvenem patronatu v Admontu na Gornjem Štajerskem za nastavitve. Ob nastavitvi so morali prevzeti sledeče službe: Učenje otrok v pisanju, čitanju, računanju, naravoslovju in drugih vedah. Veronauk je do leta 1787 poučeval, poleg tega tudi druge predmete, če je bila potreba, filialist, ki je bil nameščen pri Lenartu, kot drugi kaplan in je vodil cerkev, podružnico pri Sv. Juriju v Slov. gor. Pozneje si je moral ludimagister najeti sposobnega pomočnika. Ludimagister je moral v nedeljo popoldne imeti pouk z odraslimi, kateri so se zato zanimali. Starejše so poučevali v glavnem v čitanju in pisanju. Pouk za odrasle so nazivali »nedeljska šola«, ta pa je ponekod trajala še čez prvo polovico XIX. stoletja. Za omenjeno službo je prejemal ludimagister, pozneje pa tudi učitelji, nagrado v denarju.

(Se nadaljuje)

Čez pokrajino je pihal hladni veter. Ob straneh so visle ledene sveče in otroci so se dva po dva stiskali v posteljah. Zeblo jih je in jih je Krajčeva pokrila še s penošenimi oblekami. Zjutraj je otroke prebujala s poltihi glasom: »Vstanite otroci, v šolo morate!« Dejanje je morala večkrat ponoviti, da so se počasi predramili iz carstva sanj.

Na mizi so jih čakali vroči žganci. Kadar jih je skuhal oče, so bili bolj zabeleži. Mati je hranila zabelo, ker je bil prašič, ki so ga enkrat letno zaklali, premajhen. Otroci so mislili, da mati skopari.

Kruha je bilo malo pri hiši. Otrokom so ga rezali starši in je bil za vse velika dragocenost.

V majhni domačiji so živeli skromno in srečno. Nekaj jutra pa Krajčeva ni vstala ob doščeni uri. Štedilnik je bil hladni. Otroci so spali dalj časa, ko običajno. Prebudil jih je oče: »Otroci vstanite in hitro v šolo... pri mami je zdravnik«, so dejali. »Zdravnik«, so se vpraševali otroci. Starši so včasih pripovedovali, da so zdravniki zelo dragi.

Zdravnik je še nekajkrat prišel. Mati je nemočno ležala v postelji. »Koliko dela me čaka«, je šepetala. Oče sedaj ni hodil na dnino. Delal je doma na njivi, v hlevu in kuhinji. Pri hiši je bilo vedno več nereda in manj denarja. Zdravje se je slabšalo. K hiši so hodili sosede in sorodniki. Govorili so, da se bo zdravje kmalu izboljšalo.

Zg. Ščavnica leži visoko na hribu. Njeno oko zre daleč v doline proti Prekmurju, Avstriji in središču naše občine. Domači se malo ozirajo po lepi okolici, vsak hiti za svojim delom, kajti ura in dan sta za njih kratka.

DO 1.200 LITROV MOSTA NA HA

V KZ Zg. Ščavnica so lani pridelali povprečno na ha 750 litrov vina. Na posameznih parcelah pa so ga pridelali tudi 1.200 litrov. Največji donos so dale parcele, ki so v rekonstrukciji. KZ Zg. Ščavnica — Velka ima 15 ha vinogradov. Na pobočju Kremberga bodo vinogradništvo opustili in posadili sadno drevje, od katerega pričakujejo večji dohodek. Lanskoletno slabo vreme je precej vplivalo na kvaliteto grozdja in so morali mošt dodatno sladkati. Pri trgatvi so lani pomagali šolski otroci in jim bo zadruga dala sredstva za šolski izlet.

RIBEZ IN JAGODE

Jesen so v KZ Zg. Ščavnica — Velka posadili 1 ha posebne vrste črnega ribeza.

Ce bo donos tega ribeza ugoden, potem bodo šli z njim v kooperacijsko proizvodnjo. Med ribez so posadili vrtno jagode, katerih proizvodnjo bodo tudi razširili. Za predelovanje ribeza je v Zg. Ščavnici 11 ha v kooperacijski proizvodnji. Slovenija sadje je sklenilo z Zadružno pogodbo za odkup ribeza za dobo 10. let po garantirani ceni. Kmet bo dobil za kg ribeza 180 din, zadruga pa 200 din.

Kmetje v Zg. Ščavnici izdelujejo iz ribeza vino in sok. Seveda za svoje potrebe. Pri pridelovanju ribeza so težave predvsem zaradi obiranja plodov, pri tem delu pridno pomaga šolska mladina.

PREDAVANJA O KMETIJSTVU V OSN. ŠOLI

Zadružni svet KZ Zg. Ščavnica — Velka in šolski odbor tamkajšnje osnovne

KZ ZG. ŠČAVNICA

šole sta sklenila, da bodo otrokom 8. razreda predavali strokovnjaki iz zadruge o osnovah iz kmetijstva. Predavanja bodo v sklopu rednega šolskega programa. Njihov namen pa je zbuditi pri mladini zanimanje za sodobno kmetijsko proizvodnjo. Učencem, ki bodo pokazali posebno zanimanje za delo v kmetijstvu, pa bo zadruga preskrbela štipendije za kmetijske šole.

SKRB ZA PREVENTIVO

Gasilsko društvo in KZ v Zg. Ščavnici organizirata dvoimenski tečaj za izprašane gasilce. Tečaj je namenjen izboljšanju protipožarnega varstva.

POZIVELI BODO DELO OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA

Predlanskim so v Zg. Ščavnici ustanovili olepševalno društvo. Društvo je posadilo nekaj topolov, potem pa je delo zamrlo. Marljivi ščavničani nameravajo spomladi z delom nadaljevati. Uspeh bo dosežen, če bodo otroci pustili nasade bolj pri miru, kot doslej.

TEŽAVE V ŠOLSKI MLEČNI KUHINJI

V Zg. Ščavnici je na obeh osnovnih šolah 386 otrok.

Do nedavnega se je od tega števila povprečno hranilo v šolski mlečni kuhinji 279 otrok. Pred nedavnim so otroci malico plačevali mesečno 120 din, sedaj pa 250 din. Cena se je dvignila zato, ker morajo sedaj vso prehrano plačevati sami, vsled ukinitve pomoči od Okr. odb. RK. Zadruga čase so gojili za potrebe šolske kuhinje po dva prašiča, s tem pa so morali prenehati, ker nimajo primernih prostorov. Edino pomoč jim bo nudila njiva, ki jo bodo dobili na razpolago od KZ. Mlečna kuhinja je bila do sedaj v privatni stavbi, kmalu pa jo bodo preselili v šolo.

SREDI PRIHODNJEGA LETA BODO ODPRLI PRENOVLJENI DOM IN PRAZNOVALI 100. LETNICO ŠOLE

Konec lanskega leta so v Zg. Ščavnici posvetili vso skrb obnovi tamkajšnjega kulturnega doma. Letos jim je s skupnimi močmi uspelo dvorano skoraj povsem obnoviti. Zima je delo zavrlo in so sklenili, da bodo prenovljeni dom odprli maja ali junija letos. Istočasno bodo v Zg. Ščavnici proslavljali 100 letnico tamkajšnje osnovne šole.

PIONIRJI NAM PIŠEJO Bodimo previdni

Po jesenskih lužah sva se z bratom skupaj s starši vračala z gostije. Bili smo veselo razpoloženi, toda utrujeni od dveh neprespanih noči.

Premočeni smo prišli pozno ponoči domov, kjer nas je še buden pričakoval dedek. Čevlje smo imeli popolnoma mokre in jih je mama, nič hudega sluteč, postavila na tedaj mrzel štedilnik, v katerem ni bilo opaziti žerjavič. Z bratom sva mirno zaspala kar na divanu v kuhinji. Nevem čez koliko časa se mi je zazdelo, da mi je nekaj težkega leglo čez prsi. Dolgo se nisem mogla zavedati. Toda srečno naključje je hotelo, da sem se pod to težo le prebudila. V glavi se mi je vrtele, v prsih pa me je strašno dušilo. Sama ne vem, kako sem se splazila do stikala in prižgala luč. Svetlobo je zakrival črni dim, ki se je valil po kuhinji. Skoraj s poslednjimi močmi sem pograbila vedro vode in polila po gorečih čevljih. Nato sem hitro skočila k spečemu bratu, ki je bil ves omamljen od dima. Nato sem kriče stekla na cesto in pričela klicati na pomoč, kajti starši so spali v drugi hiši čez cesto. Ko je vsa zbegana pritekla mama, je nemilo zajokala nad nama. Po telesu sva bila vsa črna.

Drugi dan je naša vas govorila o sreči v nesreči, ki se je dogodila v naši hiši.

Od takrat nikoli več ne sušimo čevljev na štedilniku. Neprevidnost bi skoraj terjala dvoje mladih življenj in nama z bratom skupala skupen grob.

Lidija Kocuvan, 6. r.
Osn. šole Cerkvenjak

Ko prišla bo zima

Ko prišla bo zima, ptičice bo zeblo. Priletele bodo tja na okno in prosile milo, za to zrno malo. Mi jim bomo dali zrnja na polico,

da nam bodo pele, ko prišla pomlad bo.

Slava Škrban,
8. b — Lenart

Dedek Mraz

Zopet prišel je čas, ko nas obiskal bo dedek Mraz. V košu polno je daril, ki jih dedek bo delil in snežinke bele, se bodo razvzele, da lepo bo in veselo, ko prišel bo dedek Mraz! Pionirji iz lenarške osnovne šole smo ob novem letu igrali igrico »Pod novoletno jelko«.

Bronja Zakelšek,
osemletka Lenart

Zdravje — zdravje — zdravje — zdravje — zdravje — zdravje — zd

Zastrupljenje z alkoholom

Prekomerno pitje vina, žganja in drugih alkoholnih pijač povzroči naglo zastrupljenje organizma — pijanost, ki jo na žalost vsi poznamo, posebno v lažji stopnji.

Zlobudravost, zmedenost, negotovost v hoji, kretnjah in bljuvanju — te znake smo že vsi videli na pijanih ljudeh. Hudo zastrupljenje z alkoholom, ki povzroči nezavest, se lahko konča tudi s smrtjo, zlasti pri ljudeh, ki alkohola niso vajeni. Večkrat najdemo do nezvesti pijanega človeka na cesti. Da gre za zastrupljenje z alkoholom ti izda značilni duh po vinu ali žganju, ki ga pijani izdihava. Če je pijani v nezvesti, nikdar ne vemo, ali ni pri padcu utrpel kakšne hujše notranje poškodbe. Poškodbe glave so pri pijanih posebno pogoste. Zato pijanega, če je v nezvesti, prepelji v bolnišnico ali vsaj pokliči zdravnika. Pazi, da se zastrupljeni ne zaduši z lastnim jezikom ali z izbljuvki. Ne vlivaj nezavestnemu pijancu v usta vode ali črne kave! Če mu poneha dihanje, ga oživljaj z umetnim dihanjem. Kako pomagati pijancu, ki je pri zavesti:

1. Položi ga na ležišče z nizkim zglatjem. Odejo zavaruj z rjuho ali brisačo. Pripravi posodo za bljuvanje.
2. Odpri okna.
3. Pijani naj se čimprej izbljuva. Zato naj pije mnogo vode, ježiček na mehkem nebu naj podraži s prstom. Voda razredči alkohol in izpere želodec.
4. Močna črna kava je koristna, toda pijani jo često izbljuva.

PIJANSTVO PRINAŠA NEPOPRAVLJIVE NESREČE IN SKODO POSAMEZNIKU, DRUŽINAM IN SKUPNOSTI. TA SKODA JE DOČELA NEPOTREBNA!

Mleko in sadni sokovi so za našega delovnega človeka krepilni, hranljivi in zdravi — alkohol pa prinaša nesrečo in bolezen. Čas bi bil, da bi naša gostišča prodajala tudi sadne sokove.